

МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ

НАКАЗ

від 31.08.2021

Київ

№ 492

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України 25 жовтня 2021 р. № 1373/36995

Про внесення змін до Порядку відбору та функціонування первинних дилерів

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2009 року № 363 «Про запровадження інституту первинних дилерів на ринку державних цінних паперів», з метою удосконалення функціонування інституту первинних дилерів

НАКАЗУЮ:

1. Внести зміни до Порядку відбору та функціонування первинних дилерів, затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 10 червня 2009 року № 757, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 липня 2009 року за № 596/16612, виклавши його у новій редакції, що додається.

2. Департаменту боргової політики забезпечити:
подання цього наказу в установленому порядку на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України;
оприлюднення цього наказу на офіційному вебсайті Міністерства фінансів України.

3. Цей наказ набирає чинності з дня його офіційного опублікування.

4. Контроль за виконанням цього наказу покласти на першого заступника Міністра Улюгіна Д. В.

Міністр

Сергій МАРЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Міністерства фінансів України

10 червня 2009 року № 757

(у редакції наказу Міністерства
фінансів України

від 31 серпня 2021 року № 492)

ПОРЯДОК

відбору та функціонування первинних дилерів

I. Загальні положення

1. Цей Порядок встановлює процедуру відбору первинних дилерів та засади їх функціонування.

2. У цьому Порядку терміни вживаються в такому значенні:

відбір первинних дилерів – конкурс, що проводиться Мінфіном відповідно до цього Порядку, за результатами якого з переможцями конкурсу укладаються договори про співпрацю на ринку державних цінних паперів (далі – договір);

оцінка діяльності первинного дилера – здійснення Мінфіном регулярного аналізу виконання первинним дилером взятих на себе зобов'язань за договором;

рейтинг первинного дилера – місце первинного дилера в переліку, що публікується на офіційному вебсайті Мінфіну за результатами оцінки діяльності первинних дилерів;

статус первинного дилера – сукупність прав та зобов'язань, які отримує первинний дилер, що уклав договір з Мінфіном за результатами відбору, у тому числі зобов'язання брати участь у розміщенні облігацій внутрішньої державної позики (далі – ОВДП) шляхом подання конкурентних та неконкурентних заявок на їх придбання, надавати Мінфіну напередодні аукціонів інформацію щодо запланованих обсягів купівлі та ставок за ОВДП, забезпечувати купівлю ОВДП під час їх розміщення в обсязі не менше ніж 3 % загального обсягу їх розміщення протягом кожного календарного року за ціною розміщення, виконання функцій маркет-мейкера за ОВДП та підтримання ліквідності ОВДП на вторинному ринку.

Термін маркет-мейкер та інші терміни, використані в цьому Порядку, вживаються в значеннях, визначених Законом України «Про ринки капіталу та організовані товарні ринки» та іншими нормативно-правовими актами.

3. Співпрацю з первинними дилерами, організацію відбору, оцінювання первинних дилерів, телефонні конференції, обмін інформацією та проведення зустрічей з ними для консультацій стосовно визначення потреб у розміщеннях ОВДП, їх видів, обсягів випусків, строків обігу, графіків розміщення, обговорення стану ринку державних цінних паперів та перспектив його розвитку здійснює відповідальний за державну боргову політику підрозділ Мінфіну.

4. Оцінку учасників відбору первинних дилерів та виконання зобов'язань первинними дилерами здійснює Комісія з відбору та оцінки функціонування

первинних дилерів (далі – Комісія). Засідання *Комісії є правомочним, якщо в ньому бере участь більше половини її кількісного складу.*

II. Відбір первинних дилерів

1. Про відбір первинних дилерів відповідальний за державну боргову політику підрозділ Мінфіну оголошує шляхом розміщення на офіційному вебсайті Мінфіну інформації про його проведення із зазначенням переліку документів, необхідних для участі у відборі, не пізніше ніж за п'ять робочих днів до його проведення.

2. Відбір проводиться у разі розірвання договору з одним або кількома первинними дилерами, у разі надходження звернень від претендентів на набуття статусу первинного дилера або за ініціативою Мінфіну.

3. Для участі у відборі первинних дилерів претенденти, які мають намір укласти договір з Мінфіном, у встановлений в оголошенні строк до оголошеної дати його проведення подають до Мінфіну заяву про участь у відборі та надають:

копії ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) – діяльності з торгівлі цінними паперами (дилерської та брокерської діяльності) та ліцензії на провадження професійної діяльності на фондовому ринку (ринку цінних паперів) – депозитарної діяльності депозитарної установи, завірені у встановленому законодавством порядку. Претенденти, які не є депозитарними установами, мають надати довідку про відкриття сегрегованого рахунку в межах рахунків у цінних паперах депозитарних установ, відкритих у системі депозитарного обліку депозитарію Національного банку України;

інформацію про загальний обсяг торгівлі ОВДП, який має становити не менш як 1 млрд гривень протягом останнього року.

Обсяги придбання ОВДП у розмірі 1 млрд гривень оцінюються як 1 бал за умови, що загальний обсяг торгівлі ОВДП становить не менше як 1 млрд гривень.

4. Переможцями відбору визначаються учасники, які відповідають вимогам, визначеним постановою Кабінету Міністрів України від 14 квітня 2009 року № 363 «Про запровадження інституту первинних дилерів на ринку державних цінних паперів», та надали повний пакет документів згідно з цим Порядком.

5. Результат відбору оприлюднюється на офіційному вебсайті Мінфіну.

6. За результатами відбору з переможцями укладаються договори, а перелік первинних дилерів на ринку державних цінних паперів оприлюднюється на офіційному вебсайті Мінфіну.

7. Первинний дилер, який втратив статус первинного дилера, може брати участь у відборі не раніше ніж через дев'ять місяців після розірвання з ним договору.

III. Укладання договорів з первинними дилерами

1. Усім учасникам, які отримали право підписати договори з Мінфіном, у тижневий строк після проведення відбору надсилається повідомлення із проектом відповідного договору.

2. Договір після підписання претендентом повертається Мінфіну для підписання уповноваженою на це особою.

3. Договори з первинними дилерами укладаються на необмежений строк.

IV. Графік проведення розміщень ОВДП

1. Мінфін проводить розміщення ОВДП відповідно до графіка проведення розміщень.

2. Для складання графіка первинні дилери можуть надавати Мінфіну свої пропозиції щодо строків обігу ОВДП, їх видів, валюти та обсягів розміщення.

3. Такий графік може уточнюватися Мінфіном у зв'язку зі зміною умов державних запозичень та/або кон'юнктури ринку.

4. Затверджений графік та зміни до нього розміщуються на офіційному вебсайті Мінфіну.

V. Виконання зобов'язань первинними дилерами

1. Комісія здійснює моніторинг виконання первинними дилерами взятих на себе зобов'язань за договором та проводить оцінювання їх діяльності. Моніторинг здійснюється за п'ятьма критеріями: виконання зобов'язання за договором з Мінфіном щодо придбання 3 % облігацій на аукціонах, участь на первинному ринку, участь на вторинному ринку, вимоги до маркет-мейкерів та співпраця з Мінфіном. Звітний період оцінювання становить один календарний рік починаючи з першого січня та закінчуючи тридцять першого грудня відповідного року.

2. Для оцінки виконання зобов'язань первинними дилерами використовується бальна система. Загальна максимальна оцінка (далі – ZO_{\max}) становить 100 балів.

ZO_{\max} визначається за такою формулою:

$$ZO_{\max} = VD_{\max} + UPR_{\max} + UBR_{\max} + VM_{\max} + SP_{\max},$$

де: VD_{\max} – максимальна кількість балів за критерієм – виконання зобов'язання за договором з Мінфіном щодо придбання 3% облігацій на аукціонах протягом звітного періоду;

UPR_{\max} – максимальна кількість балів за критерієм – участь на первинному ринку;

UBR_{\max} – максимальна кількість балів за критерієм – участь на вторинному ринку;

VM_{\max} – максимальна кількість балів за критерієм – виконання вимог до маркет-мейкерів;

SP_{\max} – максимальна кількість балів за критерієм – співпраця з Мінфіном.

Максимальна кількість балів за кожним критерієм визначається відповідно до додатка 1 до цього Порядку.

3. Загальна оцінка виконання зобов'язань первинним дилером (далі – ZO) за звітний період визначається за такою формулою:

$$ZO = VD + UPR + UBR + VM + SP,$$

де: ВД – кількість набраних балів за критерієм – виконання зобов'язання за договором з Мінфіном щодо придбання 3 % облігацій на аукціонах протягом звітнього періоду;

УПР – кількість набраних балів за критерієм – участь на первинному ринку;

УВР – кількість набраних балів за критерієм – участь на вторинному ринку;

ВМ – кількість набраних балів за критерієм – виконання вимог до маркет-мейкерів;

СП – кількість набраних балів за критерієм – співпраця з Мінфіном.

4. Якщо первинний дилер виконує зобов'язання щодо придбання 3 % обсягів первинного розміщення, до нього застосовується відповідна максимальна кількість балів згідно з додатком 1 до Порядку, якщо не виконує – нуль балів.

5. Для розрахунку УПР та УВР необхідно результат їх значень $УПР_3$ та $УВР_3$, поділений на $УПР_3$ та $УВР_3$ усіх первинних дилерів, відповідно проранжувати від меншого до більшого значення. Первинний дилер з найменшим значенням отримує кількість балів (крок), що дорівнює $УПР_{max}$ ($УВР_{max}$), поділену на загальну кількість первинних дилерів, та займає останнє місце. Надалі бали ранжуються рівномірно із зростаючим кроком. Перше місце отримує максимальну кількість балів. Первинний дилер отримує нуль балів, якщо він не брав участі на первинному та вторинному ринках.

Показник $УПР_3$ розраховується за такою формулою:

$$УПР_3 = \sum_{i=1}^{i=n} ОП \times К,$$

де: $УПР_3$ – сумарний обсяг придбаних облігацій на первинному ринку з урахуванням коефіцієнта К, гривень;

ОП – обсяг придбаних облігацій на первинному ринку, гривень;

К, n – відповідні значення коефіцієнта К згідно із строками до погашення ОВДП на дату придбання облігацій та кількість доданків n у додатку 2 до Порядку.

Показник $УВР_3$ розраховується за такою формулою:

$$УВР_3 = \sum_{i=1}^{i=n} ОВ \times К,$$

де: $УВР_3$ – сумарний обсяг укладених угод на вторинному ринку з урахуванням коефіцієнта К, гривень;

ОВ – обсяг укладених угод на вторинному ринку, гривень;

К, n – відповідні значення коефіцієнта К згідно зі строками до погашення ОВДП на дату виконання угоди та кількість доданків n у додатку 2 до цього Порядку.

6. ВМ розраховується згідно із додатком 3 до цього Порядку.

Виконання одночасно усіх зазначених у додатку 3 до цього Порядку чотирьох вимог оцінюється за кожний місяць кількістю балів, що дорівнює $ВМ_{max}$, поділений на дванадцять місяців, якщо банк не виконав – нуль балів. Загальною оцінкою критерію ВМ є сума балів за звітний період.

7. СП розраховується за такою формулою:

$$СП = СП_{max} \times К,$$

де: К – частка аукціонів, яка є величиною, пропорційною кількості дат розміщень облігацій, під час яких подані обсяги заявок на аукціонах відповідали обсягам, не меншим за раніше заявлені.

8. Дані у додатках 1 – 3 до цього Порядку доводяться до первинних дилерів та встановлюються Комісією, склад якої утворено згідно з додатком 1 до наказу Міністерства фінансів України від 21 липня 2009 року № 918 «Про затвердження складу комісії з відбору та оцінки функціонування первинних дилерів і примірного договору про співпрацю на ринку державних цінних паперів» (із змінами), на наступний звітний період залежно від кон'юнктури ринку капіталу.

9. Під час оцінювання враховуються лише обсяги ОВДП, що розміщувалися Мінфіном шляхом аукціонного продажу.

10. Під час оцінювання вторинного ринку не враховуються обсяги РЕПО-операцій.

11. Не здійснюється оцінка первинного дилера, якщо не пройшло 6 місяців з дати отримання ним статусу первинного дилера.

12. За результатами оцінювання складається рейтинг первинних дилерів, які розміщуються у ньому в порядку зменшення оцінки (перше місце посідає той первинний дилер, хто має найбільшу оцінку, а останнє – той, хто має найменшу). Рейтинг первинних дилерів оприлюднюється на офіційному вебсайті Мінфіну.

13. У разі невиконання первинними дилерами встановлених зобов'язань протягом звітного періоду, Комісія може звернутися з письмовим повідомленням щодо прийняття рішення про припинення виконання функцій первинного дилера із розірванням відповідного договору у разі, якщо первинний дилер зайняв останнє місце в рейтингу за результатами річного оцінювання діяльності. У разі необхідності прийняття рішення про припинення виконання функцій первинного дилера та розірвання відповідного договору засідання Комісії може скликатися позачергово у робочому порядку.

14. Інформація про прийняття рішень щодо припинення виконання функцій первинного дилера та розірвання відповідного договору розміщується на офіційному вебсайті Мінфіну.

**Директор Департаменту
боргової політики**

Поліна ЯРОВА

Додаток 1
до Порядку відбору та
функціонування первинних дилерів
(пункт 2 розділу V)

Максимальна кількість балів за критеріями

Критерій	Бали
$ВД_{\max}$	20
$УПР_{\max}$	30
$УВР_{\max}$	35
$ВМ_{\max}$	10
$СП_{\max}$	5

Додаток 2
до Порядку відбору та
функціонування первинних дилерів
(пункт 5 розділу V)

Розрахунок $УПР_3$ ($УВР_3$)

$УПР_3, УВР_3$	Строк до погашення на дату придбання облігацій (виконання угоди)	Коефіцієнт, К	Кількість доданків, n
ОВДП	до 1 року	1.00	1
	від 1 до 3 років	1.25	2
	більше 3 років	1.50	3

Додаток 3
до Порядку відбору та
функціонування первинних дилерів
(пункт 6 розділу V)

Вимоги до маркет-мейкерів

ВМ	Мінімальний обсяг, млн грн	Максимальний (граничний) спред	Мінімальний проміжок часу в торговельній сесії	Мінімальний відсоток торговельних днів на місяць
ОВДП	10	1 %	75 %	80 %

